

A KRITIKA MINT AZ ÉPÍTÉSZETI GONDOLKODÁS LEHETSÉGES MÉDIUMA
DLA-TÉZISFÜZET

MESTERMŰ: FELSŐ-GÖD, HATÁR ÚT 17., KÉTLAKÁSOS HÁZ

TÉMAVEZETŐ: CSÁGOLY FERENC DLA

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
ÉPÍTŐMŰVÉSZETI DOKTORI ISKOLA

„A szó nem tör csontot, mondja Mikszáth. De.”
(Esterházy Péter)

Értekezésemben az építészeti kritika fogalmát jártam körül. Minthogy e terminus jelentése, tartalma elég szerteágazó, ezért három különböző oldalról modellezve a problémát, három eltérő aspektusból vizsgáltam. A három, egymásra egyfajta spirális rendben épülő „fejezetet” igyekeztem három különálló, de persze egymással átfedésben lévő esszévé formálni. A hazai körképből levonható tanulságok pozicionálják és szűkítik az értekezés címében megfogalmazott problémát, a második rész kísérletet tesz elvi síkon összefoglalni a legfőbb sarokpontokat, hogy aztán az értekezés zárófejezete a személyes kísérletek tanulságait összegezze.

Elsőként a hazai helyzetet elemezve egy olyan esettanulmányra támaszkodtam, amelyet 2007 nyarán készítettem egy több mint százfős, jellemzően építész kollégákon felvett mintán. Tanulsgként megállapítottam, hogy a kritika jelenlegi helyzetének megváltozására részben megvan az igény az építészeti nyilvánosságot ma meghatározókban, miközben az elvárások jó néhány izgalmas ellentmondást is kirajzolnak.

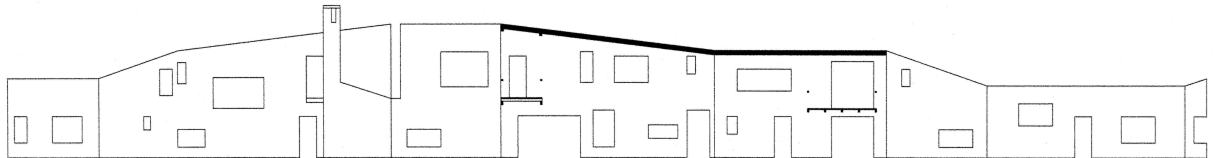
Másodszor az építészeti kritikát a műkritika izgalmas diskurzusai kapcsán értelmeztem. Miközben a műkritika ismérvei részben érvényesek az építészeti kritika kapcsán is, sok szempontból speciális területről van szó. Ilyennek tartom az építészeti kritikus személyének problémáját, a kritika távlatának, idejének kérdését. De ilyen speciális kérdés az építészet téri és a kritika verbális és időbeli jellegének feszültsége miatt a kritika mint fordítás közérthetősége, szakszerűsége is.

Végül harmadrészt személyes kritikáirói és oktatási tapasztalataim tanulságait foglaltam össze. A kritika praxisa, azok a tapasztalatok, amelyeket az egyes szerkesztőkkel és a kritikáim tárgyainak tervezőivel kapcsolatosan értek, alapvetően meghatározták az építészeti kritika lehetőségeiről és feladatairól az elképzelésemet. Legalább ennyire meghatározó és lényeges számomra az a visszacsatolás, amely az építészeti kritika gyakorlati oktatása kapcsán érnek.

A kritika – és ez értekezésem legfőbb tanulsága – az építészeti gondolkodás természetes médiuma. A kritika, a kritikai gondolkodás az építészetben olyan magától értetődő, természetes jelenség, a gondolat, a koncepció, a teória kifejezésének olyan természetes megjelenési formája, módusa, amelynek noha egyes szegmensei problematikusak, hiányosak honi helyzetünket tekintve, de elméleti és nagyon is gyakorlati szempontokat tekintve is stratégiákkal kell rendelkezünk a helyzet megváltoztatására.

Lassan hét éve, hogy megjelent a legelső kritikai írásom, és azóta közel húsz építészeti tárgyú szöveget, túlnyomórészt kritikát publikáltam. Minthogy kritikáimat szorosan az építészeti tevékenységem részének gondolom, jelen írás elsősorban a *személyes* tapasztalatokból fakadó *általános* tanulságokra épít. Hamar be kellett látnom, ha a mai magyar építészeti kritika állapotáról gondolkodom, akkor annak tanulságai néha önkéntelenül kiáltványyszerűen rendeződnek jól körülhatárolható tézisek köré.

Lényeges előre bocsátanom azt is, hogy az értekező *elsősorban* gyakorló építész. Néhány, épp az efféle, tagadhatatlanul személyes nézőpontból fakadó, esetleg újszerűen definiált megállapítástól azt remélem, valamelyest kompenzálják az ugyanebből párhuzamosan származó tagadhatatlan és komoly korlátokat. Mestermunkám és ez az értekezés nincsenek egymással szoros összefüggésben. Napi tervezői tevékenységem mellett rendszeres gyakorlatom az építészeti kritika írása és tanítása is. E párhuzamos tevékenység nem direkt kapcsolati eredményeket hoz, hanem – remélem – árnyaltabb építészetet és pontosabb fogalmazást. Mestermunkámmal és téziseimmel így e kettős praxis *jelen állapotát* igyekszem párhuzamosan, pillanatfelvételszerűen dokumentálni, gyakorlati illetve elméleti oldalról egyszerre.

AZ ÉRTEKEZÉS FÖLÉPÍTÉSE (TARTALOMJEGYZÉK)

BEVEZETÉS

1. A HAZAI HELYZET. AZ ÉPÍTÉSZETI KRITIKÁRÓL EGY ESETTANULMÁNY SZEMSZÖGÉBŐL

Önreflektív portré
Az ördög a részletekben lakik
Kritika helyett publikációs verseny
A viták heve
Mitoszok helyett

2. MŰKRITIKA VAGY ÉPÍTÉSZETI KRITIKA? ELMÉLETI PROBLÉMÁK

Kritika versus építészeti kritika – műfaji tágasságok
Az építészeti kritika a nyilvánosság eltérő szintjein
A szakszerűség és a közérthetőség a nyilvánosság különféle szintjein.
A szakmának szóló építészeti kritika
Építészeti kritikai tendenciák
Az építészeti kritika ideje
Kritikus versus építészeti kritikus
Az építészeti kritika nyelve. Fordítási nehézségek
A kritikán kívüli építészeti – felesleges kísérletek

3. A KRITIKAÍRÁS GYAKORLATI PROBLÉMÁI. SZEMÉLYES DILEMMÁK

A kritikairás személyes élménye
Általános tapasztalatok
Az egyes írások mögött
A mestermű kritikája. Metodikai terepgyakorlat
Építészeti kritika az oktatásban. Egy választható tantárgy tanulságai

ÖSSZEGZÉS / ABSTRACT

BIBLIOGRÁFIA és képjegyzék PUBLIKÁCIÓK JEGYZÉKE

FÜGGELÉK

Az esettanulmány leírása
Az esettanulmány kérdés-válaszainak statisztikája
Szöveges válaszok a kérdőívre. A 13. kérdés
Az építészeti kritika a nyilvánosság egyes szintjein
Önéletrajz
Főbb munkák és tervpályázatok műjegyzeke
Nyilatkozatok

TIZENEGY ÍRÁS (Válogatott kritikák)

A MESTERMŰ PORTFOLIÓJA

első tézis

A kritika az építészeti gondolkodás természetes médiuma.

A kritika, a kritikai (azaz reflektív) gondolkodás az építészetben magától értetődő, természetes jelenség, a gondolat, a koncepció, a teória kifejezésének természetes megjelenési formája és metódusa.

Az építészeti teória, koncepció, reflexió vagy kritika, noha rokon fogalmak, nem azonosak. Amikor értekezésemben teóriáról beszélek, akkor elsősorban nem az önálló elméleti konstrukciókra gondolok, hanem az építészeti tevékenységhez, azaz magához a konkrét tervezési munkához kötődő koncepcióra, az arra való (ön)reflexióra, illetve mindennek kritikai elemzésére is.

második tézis

Az építészeti kritika hazai helyzete egyszerre okoz komoly hiányérzetet a jelenre vonatkoztatva, és mutat komoly lehetőségeket a jövőre nézve.

Esettanulmányt végeztem több mint száz, zömmel építész kolléga megkérdezésével. Úgy tűnik, mintha az egészséges hazai építészeti kritikai közélet kialakulásához minden adottság – legalábbis igény formájában – meglenne az építészekben. Megállapítható, hogy minden jogosan bírálható szegmense ellenére, a mai magyar építészeti közgondolkodás mintha elmozdulni látszana a kritika létfontosságú kérdésének fölismerése irányába, amely egyéb szükséges folyamatokkal együtt (intézményi háttér, kritikusi réteg kiépülése, a lapstruktúra bővülése, stb.) akár komoly előremutató tendenciákat indíthat el.

Az építészeti kritikán keresztül valósulhat meg építészetünk folyamatosan változó gondolati portfóliójának kritikai közvetítése, amely egyéni és közösségi szempontokból is elemi érdekünk.

harmadik tézis

Az építészeti gondolat interpretálása ház vagy kritika formájában elméletileg egyenrangú fontosságú lehet.

Épület vagy kritika: mindketten az építészeti gondolat (koncepció) közvetítői, kifejezői, azaz az építészet, mint fogalom részei.

A jó kritika olyan gondolon, koncepción (ha tetszik: teórián) alapul, mely a ház nonverbális és a kritika verbális jellege közötti kapcsolatteremtést teremti meg. A kritika a gondolat önellentmondásaira, adott esetben pedig a gondolat hiányára világíthat rá. Az építészeti koncepció gyökerét jelentő fogalmi gondolkodás minőségének javításán, a konkrét építészeti és elméleti aspektusokon egyszerre kell munkálkodnunk, a nyilvánosság minden egyes szintjén.

negyedik tézis

A jó kritikához szükséges, de nem elégséges legalább egy egységes és érvényes gondolati koncepció meghatározó jelenléte az írásban.

Kategorizálni próbáltam azon törekvéseket, amelyek részben saját írásaimban, és főképp, amelyek általánosságban föllelhetők az építészeti kritikákban. Hét olyan kategóriát találtam, amelyek számomra markáns különbségeket, eltérő pozíciókat demonstrálnak.

Így beszélhetünk up-to date kritikai tendenciákról, esztétizáló alapú etikai szempontú kritikáról, kontextuskritikáról, funkcionális alapú-, fejlődéselvű- és recepciókritikáról. A kritika koncepcióját képező egyes tendenciák alatt egyik olvasatban valamelyik említett kategória koherens és kompetens dominanciáját, másik olvasatban az adott építészeti gondolat ideájához adekvát megközelítést nevezhetjük.

ötödik tézis

Az építészeti kritikában, a kritikai gondolkodásban komoly, jóllehet nehezen felszabadítható erő van.

Ha az a „séta”, melyet naponta megteszek, egy műszaki specifikációtól a házat vagy kritikát eredményező koncepcióalkotó teóriáig, egyre hosszabb, azzal végeredményben nem teszek mást, mint nap mint nap megkísérlem az építészet komplexitásának átélését. E komplexitás pedig végeredményben mind a tervezési, mind a kritikusi gyakorlatra jótékony hatású: árnyal és pontosít egyszerre.

Az a feszültség tehát, amely az építészet művelésének materiális és immateriális végpontjai között feszül, érzésem szerint komoly energiapotenciállal rendelkezik.

hatodik tézis

Az építészoktatásban szükség van az elméleti, kritikai szemléletű aspektusok megjelenítésére is.

Mivel az építészettel kapcsolatos írásbeliség nagyon is építési tevékenység, a „megszólalás” módja, kimunkálása éppoly mester-tanítvány feladat, éppoly fontos és felelősséggel járó, mint maga az épülettervezés.

A magyarországi építészképzés fórumairól nagymértékben hiányoznak az építészetre, mint verbalításra alapuló, elmélettel, kritikával foglalkozó stúdiók, munkacsoportok. Noha a tervezésoktatás magában is – részben verbális – kritikai tevékenység, az oktatás eme aszimmetriája végeredményben az „épített építészet” jövője miatt káros. Az építészeti kritika területén remélt változásokhoz annak az oktatásban való reprezentatív megjelenítésén keresztül vezet az út.

hetedik tézis

Az építészetet célszerű verbális műfajként is értelmeznünk.

Ma a magyar építészet meghatározó vonulatainak teoretikus háttere csupán elvétve van. A teóriát, mint önálló elméletet, mint „segédtudományt”, vagy mint koncepcionális fundamentumot csak kivételesen használjuk. Ezért nálunk az elmélet és a tervezői gyakorlat közötti szakadék áthidalása egyik fő katalizátorának maga az építészeti kritika ígérkezik.

Az építészeti kritika jelentőségét épp abban látom, hogy primer műfaji funkcióin túlmenően az építészet és verbalitás, építészet és teória, építészet és kultúra közötti kapcsolatokat lehet képes szorosabbra fűzni. Elkerülhetetlennek tűnik a reflexív, elemző, a verbalításra alapuló megközelítése, bemutatása és feldolgozása azoknak a konkrét és általános folyamatoknak, amelyek napjainkban építészetünkkel szorosabb és tágabb értelemben történnek.

TIZENEGY ÍRÁS

Az értekezés előzményeit, alapját jelentő kritikai írásaim
(az értekezésben másolatuk közölve)

Kísérlet, mint architektúra – Néhány szempont a Lánchíd 19 Design Hotel új épületének kapcsán, avagy megy-é előbbre építészetünk?

in: Alaprajz 2007/6 20.-23. o.

A kontextusaival terhelt ház – Régi-új épület a Roosevelttéren

in: Alaprajz 2006/6 22.-25. o.

A föl-földobott kő – Bán Ferenc negyedik színháza: többcélú kulturális központ Nyírbátorban

in: Alaprajz 2006/4, 18.-21. o.

Mint(h)a, avagy déjã vu – A budai II. Rákóczi Ferenc Gimnázium átépítése

in: Régi-új Magyar Építőművészet 2006/2, 9.-15. o.

Fugere – A Víziváros Office Center Irodaházról

in: Alaprajz 2005/5, 30.-33. o.

Szakraális derű – a Pannonhalmi Apátsági Pincészet épületeiről

in: Régi-új Magyar Építőművészet 2005/2, 3.-8. o.

A hamisság esztétikája – Az ÁRKÁD bevásárlóközpontról

in: ECHO, 2004/3 július, 8.-11. o.

Az építészeti rendről - Opponensi sorok a W.E.T. pilisszentiváni épületeinek (úr)ügyén

in: Régi-új Magyar Építőművészet 2004/2, 5.-10. o.

Solaris - Aréna: tárgy, ház vagy táj? (Budapest Sportaréna)

in: Régi-új Magyar Építőművészet 2003/5, 9.-14. o.

Önreflektív víziók (Makovecz Imre: Piliscsaba, Stephaneum) – jegyzet-fejezet a Középületek kritikai elemzése c. tárgyhöz, 2005, kézirat

Az épületek szép hallgatása (Pazar Béla-Magyar Éva-Polyák György: Békásmegyér, evangélikus templom) – jegyzet-fejezet a Középületek kritikai elemzése c. tárgyhöz, 2005, kézirat

Felső-Göd, Határ út 17., kétlakásos ház

építész: **Szabó Levente** (Hetedik Műterem Kft.)

tervezés ideje: 2003-2005

építés ideje: 2004-2006

statikus tervező: Hegedűs Péter (Hegedűs és Mizere Statikus Iroda Kft.)

gépész tervező: Györky Attila (Tilarea Bt.)

elektromos tervező: Sági József (Orfireusz Kft.)

generálkivitelező: Simon Zoltán (SI-FER 2000 Kft.)

épületasztalos- és ácsmunkák: Horváth Béla

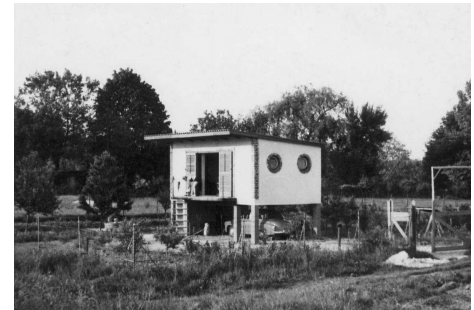
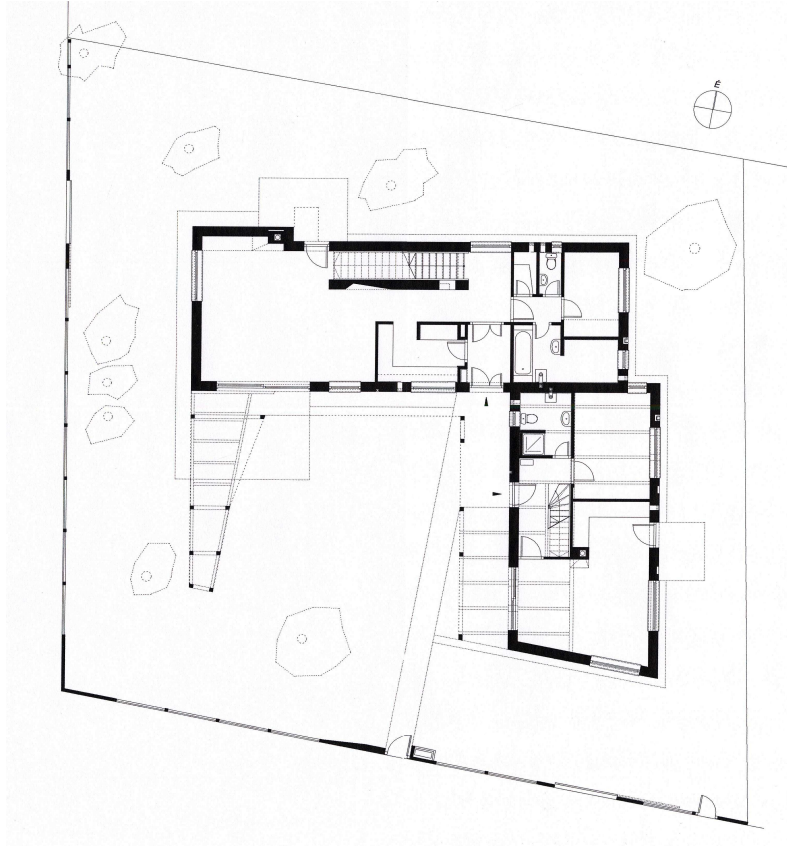
lakatos szerkezetek: Stampel Ferenc

makett: Simon Orsolya

fotók: Bujnovszky Tamás

A felső-gödi árvízvédelmi gát melletti saroktelek – rajta egy kicsi, többször toldott üdülőépülettel – évtizedek óta megbízóim birtokában volt, a feladatot egy nagyobb lakás- és egy kisebb nyaralóegység ugyanazon új épületben való megtervezése jelentette. A beépítés U-alakú formálása megpróbálta feloldani azt az ellentmondást, hogy a jó tájolás és a kilátás a telek utcai sarka felőli megnyitást indokolt, ugyanakkor az udvar kellő intimitása, vagy a sarok-

probléma építészeti kezelése is megoldandó volt. Az L-alakú tömör épülettömeg ezért egy olyan, a Dunával és a töltéssel párhuzamos kétszintes pergolaterasszal egészült ki, mely – idővel vadszőlővel befutva – kellően tudja zárni az így kialakuló, déli tájolású udvart, ahová a lakások főhelyiségei néznek. Az udvart gyakorlatilag „kibéleli” az a nyitott-fedett faszerkezetű épületsáv, mely hol tornác, hol pergola, hol pedig csupán a tetőhajlást kísérő párkány. Az anyagok használata szándékoltnan nyers és puritán: deszkaszaluzatos beton lábazat, ferde szögben dörzsölt fehér kőporos vakolat, fa

nyílászárók, külső és belső fa épületszerkezetek, nyersen maradó préselt faforgácslemez-burkolatok, feszített sodronyos korlátok és titáncink lemezfedés. Megbízóim ezúttal saját családom tagjai voltak, és elsősorban őket illeti köszönet azért, hogy a ház lényegében a tervek szerint valósulhatott meg. Az újat összevetve az elbontott nyaralóépület archív, fekete-fehér fotóival, jólesően érzek valamiféle rejtett rokonságot a két épület között, egyfajta titkos, jóllehet egyáltalán nem tervezett kontinuitást.

Kisajátított építészet. A harmadik birodalom építészeti programjáról.

in: Kerékgyártó Béla (szerk.): Berlin átváltozásai. Város, építészet, kultúra. Typotex Kiadó 2008. (megjelenés előtt)

Arhitekturá experimentalá (Architecture as Experiment), Lánchíd 19 Designhotel

In: Arhitectura Nr61 – februarie 2008, 48.-57. o.

Hát Bástya elvtársat már meg sem akarják ölni?! – Az építészeti kritikáról egy esettanulmány szemszögéből

in: Utóirat 2007/6, 25.-31. o.

Építészfórum, <http://www.epiteszforum.hu/node/8070>

Kísérlet, mint architektúra – Néhány szempont a Lánchíd 19 Design Hotel új épületének kapcsán, avagy megy-é előbbre építészetünk?

in: Alaprajz 2007/6 20.-23. o.

A kontextusaival terhelt ház – Régi-új épület a Roosevelttéren

in: Alaprajz 2006/6 22.-25. o.

Regionális közelítések - Vegyük például a Miroslav Krleža Horvát Oktatási Központot!

in: ECHO 06/4-5, 18.-19. o.

Építészfórum, <http://epiteszforum.hu/?q=node/3680>

A föl-földobott kő – Bán Ferenc negyedik színháza: többcélú kulturális központ Nyírbátorban

in: Alaprajz 2006/4, 18.-21. o.

Pár-beszéd - avagy bentmaradt tanulságok az ÉME Mesteriskola XVIII. ciklusának Kelet-Magyarországi útja kapcsán (Bach Péterrel, 50%-os megosztással) in: Építészfórum, <http://epiteszforum.hu/?q=node/2387>

Mint(h)a, avagy déja vu – A budai II. Rákóczi Ferenc Gimnázium átépítése

in: Régi-új Magyar Építőművészet 2006/2, 9.-15. o. (angol fordítással)

<http://www.m-e-m.hu/paholy-design.php?id=464>

Fugere – A Víziváros Office Center Irodaházról

in: Alaprajz 2005/5, 30.-33. o.

Szakrális derű – a Pannonhalmi Apátsági Pincészet épületeiről

in: Régi-új Magyar Építőművészet 2005/2, 3.-8. o. (angol fordítással)
<http://www.m-e-m.hu/paholy-design.php?id=63>

Középületek című tankönyv, két fejezetrész (a temetőkről-ravatalozókról és a művelődési intézményekről),
TERC 2004, Bp. (szerk.: Cságoly Ferenc)

A hamisság esztétikája – Az ÁRKÁD bevásárlóközpontról

in: ECHO, 2004/3 július, 8.-11. o.
<http://www.echopecs.hu/index.php?id=90>

Az építészeti rendről - Oponensi sorok a W.E.T. pilisszentiváni épületeinek (ür)ügyén

in: Régi-új Magyar Építőművészet 2004/2, 5.-10. o. (angol fordítással)
<http://www.mediaguide.hu/me/200402/200402lodgeHU1.html>

Öt nap jó munka - "Odalent" - harmadéves alkotóhét a Középülettervezési Tanszéken

in: Régi-új Magyar Építőművészet 2004/1, 62.-63. o.
<http://www.mediaguide.hu/me/200401/200401bridgeHU.html>

Odalent

in: Építészfórum, 2003 (Nagy Györggyel, 50%-os megosztással)
http://www.epiteszforum.hu/muhely_utopia/Odalent.pdf

Olvasni való - szövegek, házak, Bán Ferenc

in: "Architectura Hungariae" V. évf. 3., 2003 http://archivum.epiteszforum.hu/muhely_utopia.php?moid=135

Solaris - Aréna: tárgy, ház vagy táj ? (Budapest Sportaréna)

in: Régi-új Magyar Építőművészet 2003/5, 9.-14. o. (angol fordítással)
<http://www.mediaguide.hu/me/200305/200305lodgeHU1.html>

Részekbe zártan - Koller József pécsi műteremházáról

in: Régi-új Magyar Építőművészet 2003/3, 8.-12. o. (angol fordítással)
<http://www.mediaguide.hu/me/200303/200303lodgeHU2.html>

Miskolciság

in: Régi-új Magyar Építőművészet 2003/2, 62. o.

Profán szentség - Gondolatok a lágymányosi Ökumenikus Központ és Egyetemi Lelkészség kapcsán
in: Régi-új Magyar Építőművészet 2003/1, 25.-28. o. (angol fordítással)

A többszólamú csend - Jánossy György lakóházáról
(építészkritikai pályázat, I. díj)
in: Új Magyar Építőművészet 2002/5, 37.-39. o.

Tojásbé - Gondolatok a dunaújvárosi evangélikus templomról
in: "Architectura Hungariae" IV. évf. 1.
<http://arch.eptort.bme.hu/13/13szabol.html>

A MESTERMŰRŐL MEGJELENT PUBLIKÁCIÓK

Kerékyártó Béla: A mestermunka – új lakóház a felső-gödi Duna-parton
in: Alaprajz 2006/4, 38.-41. o.

Haba Péter: Rejtett gondolat
in: Átrium 2006/5, 24.-28. o.

ARCHITEXT (architectura, design, arte) XIII. évf. 6.
(162; 2006. augusztus)

Építészfórum, <http://epiteszforum.hu/?q=node/2966>
(2006. augusztus)

MESTERiskola, FOLYTATÁS – 26 fiatal építész
(a kiállítás katalógusai, 2005. október)

„fiatalok feketén-fehéren” – kiállítási katalógus (szerk.: Csontos Györgyi, Pálóczi Tibor,
Magyar Építőművészek Szövetsége, Budapest, 2007)

Magyar Építész Kamara évkönyve 2005-2007, 52., 53. o.

FŐBB MUNKÁK MŰJEGYZÉKE

- 2008 **Róbert Károly körúti irodaépület-együttes koncepcióterve**
(Lukács Istvánnal és Vikár Andrással, tervezőtársak: Almer Orsolya, Sajtos Gábor, Simon Orsolya, Tánczos Tibor, Páll András)
- 2008 **Öböl-projekt, irodaház koncepcióterve**
(Nagy Ivánnal, munkatársak: Várkonyi Andrea, Almer Orsolya, Simon Orsolya, Tánczos Tibor, Molnár István, Páll András)
- 2008 **„Visegrád Városközpont”, országos tervpályázat, megosztott első díj**
(Mórocz Tamással, Sajtos Gáborral,
munkatársak: Páll András, Simon Orsolya, Almer Orsolya, Tóth Ádám)
- 2007 **„Nagy Kiállítóter - Pécs”, országos tervpályázat**
(Józsa Ágotával, Sajtos Gáborral,
munkatársak: Gyüre Zoltán, Páll András, Simon Orsolya, Tóth Ádám)
- 2007 **Bp., XXII. kerület, családi ház átalakítása**
(kiviteli terv, megépült, tervezőtárs: Simon Orsolya)
- 2005-2008 **Népliget Center irodaház, tanulmányterv, engedélyezési terv, kiviteli terv (felelős tervező: Hónich Richárd, Cságoly Ferenc, projekt vezető tervezők: Marosi Bálint, Szabó Levente, építész tervezők: Józsa Ágota, Terbe Rita, munkatársak: Simon Orsolya, Tánczos Tibor, Almer Orsolya, Barna Orsolya – építés alatt)**
- 2006 **Szentendre, családi ház engedélyezési terve**
(munkatárs: Simon Orsolya)
- 2006 **„Budaörs, Törökugrató-kilátótorony”, mesteriskolás tervpályázat, megosztott III. díj**
(Bach Péterrel, Bán Ferencsel és Józsa Dáviddal)
- 2005 **„Solymár Nagyközség sport, kulturális és szabadidő központ”, mesteriskolás pályázat, megosztott II. díj**
(Bach Péterrel, Czigány Tamással, Grand Gabriellával és Józsa Ágotával)
- 2005 **Esztergom, Balassa Általános Iskola átalakítása, országos tervpályázat**
(Marosi Bálinttal és Terbe Ritával, munkatárs: Antal Máté)

- 2005 „**József Attila síremléke**”, országos nyilvános ötletpályázat
(munkatárs: Antal Máté)
- 2005 „**Borsodnádásd városközpont**”, mesteriskolás pályázat,
megosztott II. díj
(Bach Péterrel, Cságoly Ferencsel, Grand Gabriellával és Józsa Ágotával)
- 2005 **Göd, Búzaszem Kolping Általános Iskola**, tanulmányterv
(Marosi Bálinttal és Terbe Ritával, munkatárs: Simon Orsolya)
- 2003-2005 **Göd, Határ út 17., kétlakásos lakóház**,
engedélyezési és kiviteli terve (megépült)
- 2004 **Aga utcai gyermekotthon kiváltása, II. ütem**,
országos tervpályázat, **II. díj**, (Marosi Bálinttal, Nagy Györggyel és Terbe Ritával, munkatárs.
Antal Máté)
- 2004 „**Budavár-Dísz tér 17.**”, országos tervpályázat, **megvétel**
(Cságoly Ferencsel, Hőnich Richárdal, Marosi Bálinttal és Terbe Ritával, munkatársak: Antal
Máté, Hajnal Soma))
- 2004 „**Szent Rita kápolna és lelkészség rekonstrukciója**”,
mesteriskolás felvételi pályázat
- 2004-2005 **Bp., II. ker., Petrezselyem utca, „Light Corner” irodaház**, tanulmányterv, engedélyezési és
kiviteli terv (felelős tervezők: Cságoly Ferenc és Nagy Iván; Marosi Bálinttal társtervezőként;
megépült)
- 2004 „**Porotherm Téglaházak**”, DLA-pályázat, **I. díj**,
(Marosi Bálinttal, Nagy Györggyel és Terbe Ritával)
- 2003 **Pestszentlőrinc, 40 fős gyermekotthon**, országos tervpályázat, **III. díj**
(Marosi Bálinttal és Nagy Györggyel)
- 2003 „**Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola**”, országos tervpályázat
(Marosi Bálinttal, Nagy Györggyel és Terbe Ritával)
- 2002 „**Esztergom, nemzetközi hajó kikötő és határállomás**”,
országos tervpályázat
(Gaschler Gáborral; Lukács és Vikár Építészstúdió)
- 2001-2002 **Mezőtúr, Syngenta iroda- és laborépület, látogató központ**, engedélyezési és kiviteli terv
(Lukács Istvánnal és Vikár Andrással, munkatárs: Gaschler Gábor, nem épült meg)

SZABÓ LEVENTE
(1975)

Tanulmányok, munkahelyek:

2007-	egyetemi tanársegéd (Középülettervezési Tanszék)
2004-	Hetedik Műterem Kft., ügyvezető
2004-2006	ÉME-Mesteriskola XVIII. ciklus
2001-2004	DLA-mesterképzés, Középülettervezési Tanszék
1999-2003	Lukács és Vikár Építéstudió Kft.
1994-99	BME Építésmérnöki Kar
1990-94	Baár-Madas Református Gimnázium

Díjak, szakmai szervezetek, közéleti tevékenység:

2008	BÉK, Jelölő Bizottság tagja
2005-	vezető tervező
2001-	Budapesti Építész Kamara
2001	építészkritikai pályázat I. díj (Új Magyar Építőművészet)
1999-	Magyar Építőművészek Szövetsége
1999	diplomadíj (MÉSZ-ÉTE)

Oktatás:

2008-	„Komplex tervezés” c. tárgy - konzulens
2007-	„Térkompozíció” c. tárgy - műteremvezető
2005-	„Középületek kritikai elemzése” c. választható tantárgy és programjának kidolgozása a BME Középülettervezési Tanszéken, Marosi Bálinttal (sikeres NKA-pályázat alapján)
2003, 2004, 2005	egy-egy előadás Kerékgyártó Béla az "Építészeti és kritika" című és a "Berlin átváltozásai" című műegyetemi kurzusain
2004	"Mozgó Világ" - harmadéves alkotóhét (Marosi Bálinttal)
2003	"Odalent" - harmadéves alkotóhét (Nagy Györggyel)
2002-2005, 2008-	„Építészeti alapjai” c. elsőéves tárgy, korrektor, műteremvezető
2001-től	"Középülettervezés" c. harmadéves tárgy, korrektor

Kiállítások:

2006. május, október	„f_f fiatalok feketén fehéren” – kiállítások a MÉSZ-székházban
2006. január	Mesteriskola – Mesterek és tanítványok, Berlin, Collegium Hungaricum http://epiteszforum.hu/?q=node/717
2005. október	FOLYTATÁS – a Mesteriskola kiállítása a Budapesti Őszi Fesztivál keretében, MÉSZ-székház és Szabó Ervin Könyvtár
2005. március	„Szakrális építészeti az ezredfordulón”, BME K-épület Aula
2002. március	DLA-hallgatók kiállítása, BME K-épület Aula
1999. szeptember	diplomadíjasok kiállítása, BME K-épület Aula